

ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ
อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

โบราณสถานลายพระหัตถ์

โบราณสถานลายพระหัตถ์ ตั้งอยู่ในเขตบ้านโคกขวาง ตำบลหนองโพรง หรือเมืองนางอมรเทวี โบราณสถานลายพระหัตถ์นี้คือ ซากเทวาลัยสมัยลพบุรี อายุสมัยเดียวกับเมืองศรีมหาโพธิและเมืองนางอมรเทวี ที่มีการก่อสร้างในสมัยพุทธศตวรรษที่ 12-13 ก่อด้วยฐานศิลาแลงเป็นชั้น ๆ ขึ้นไป แต่ปรักหักพังคล้ายจอมปลวก ครั้นถึง ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จมาทอดพระเนตรและได้ลงพระปรมาภิไธยย่อไว้ที่ ศิลาแลงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดสูง 1.00 เมตร กว้าง 0.50 เมตร ยาว 1.00 เมตร อันตั้งอยู่บนฐานเทวาลัยว่า “จ.ป.ร. 127” ซึ่งพระปรมาภิไธยย่อนี้ต่อมาในปี พ.ศ. 2457 ราษฎรได้ร่วมกันสร้างมณฑปครอบไว้

การเสด็จทอดพระเนตรซากเทวาลัยแห่งนี้ ได้มีพระราชหัตถเลขาต่อจากโบราณสถานพานหินไว้ว่า “อีกฐานหนึ่งกว้างใหญ่ราวกัน มีก้อนแลงสี่เหลี่ยมใหญ่ตั้งอยู่บนพื้นจะเป็นแท่นหรืออะไรไม่มีลวดลาย เทวสถานทั้ง 2 หลังนี้ขนาดเดียวกันกับกำแพงเพชรมีบ่อกรูหลายบ่อ แต่ผิดกันกับบ่อกรูด้านเหนือข้างเหนือเป็นบ่อกลมที่นี้ใช้บ่อเหลี่ยมทั้งนั้นก่อด้วยศิลาแลงใหญ่ ๆ กรูขึ้นมา แต่กันบ่อตลอดจนถึงปากบ่อ ดูยังดีอยู่มาก”

ในปัจจุบันโบราณสถานลายพระหัตถ์ศรีมหาโพธิ ตั้งอยู่ที่บ้านโคกขวาง ห่างจากที่ว่าการอำเภอศรีมหาโพธิ 1 กม. เดิมทีเดียวลายพระหัตถ์คงตั้งอยู่กลางแจ้ง ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2457 จึงมีผู้ทำมณฑปหลังคาสังกะสีเสาไม้แก่นคร่อมไว้ ต่อมามณฑปเก่าชำรุดทรุดโทรมลงมาก นายอำเภอศรีมหาโพธิในครั้งนั้น จึงบอกบุญไปยังพ่อค้าประชาชนช่วยกันบริจาคทรัพย์เพื่อทำมณฑปคอนกรีตเสริมใยเหล็กกว้างยาวด้านละ 2 เมตร สูงถึงยอด 10 เมตร หลังคาเป็นยอดปราสาทครอบไว้เปิดประตูไว้ 3 ด้าน แต่ไม่มีบานประตูปิดเปิด ส่วนทางด้านหลังทิศใต้ก่อฝาผนังไม่เจาะช่องประตู มณฑปหันหน้าไปทางทิศเหนือ ด้านทิศตะวันออกห่างจากถนนทางหลวงแผ่นดินสายศรีมหาโพธิ - ปราจีนบุรี ประมาณ 80 เมตร

สถานที่นี้จึงเป็นที่สักการบูชาของข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน นักเรียนในเขตอำเภอศรีมหาโพธิ ที่ต่างเคารพนับถือว่าเป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม อันเป็นวันปิยมหาราช ทุกฝ่ายได้พร้อมกันจัดพวงมาลาถวายบังคมเพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านเป็นประจำทุกปี

โบราณสถานหลุมเมือง

โบราณสถานหลุมเมืองลักษณะเป็นหลุมขนาดต่างๆ ขุดเจาะลึกลงไปในพื้นที่ลานกลางแจ้ง

ไม่ทราบว่าจะขุดขึ้นในสมัยใด และทำเพื่อเหตุอะไร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2451 มีพระราชสันนิษฐานว่า “เป็นหลุมสำหรับขอลูกป้อนที่จะปั้นลวดลายประดับปราสาท” แต่คำบอกเล่าของคนรุ่นเก่ากล่าวว่าหลุมสำหรับเล่นกีฬาพื้นบ้านเรียกว่า “การเล่นหลุมเมือง”

โบราณสถานพานหิน

โบราณสถานพานหิน ตั้งอยู่ในอำเภอศรีมหาโพธิ สร้างด้วยศิลาแลงใน พ.ศ. 2451 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ทอดพระเนตรโบราณสถานแห่งนี้ ต่อมาปี พ.ศ. 2509 ได้ขุดแต่งพบว่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 15.50 x 15.50 เมตร และได้พบพระกรซ้ายพระนารายณ์ทรงสังข์ สันนิษฐานว่าเป็นเทวสถานในศาสนาฮินดู อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-14

ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว
เทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ

อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

สำนักปลัดเทศบาล

โทร. 0-3727-9137 ต่อ 102

โทรสาร 0-3727-9137 ต่อ 123